

Uudised

Hea klient!

Käesolev number avab JKK Sõnumite kaheksanda aastakäigu. Sarnaselt varasematele aastatele teeme ka käesolevas aprilli numbris tagasisivaate möödunud aasta toodangunäitajatele. Loomulikult on igal tootjal oma eesmärgid ja soovid ja küllap igati on oma hinnangu möödunud aasta numbritele juba andnud. Toodangunumbrite trende kokku võttes võime nentida, et elame ilusal ajal – hoolimata aastast, on see siis ühe loomaliigi kasvatajatele raskem ja teistele kergem või vastupidi, – lähedaste toodangunumbri igal aastal suuremal või vähemal määral ikka paremaks. Samas nagu elus ikka, nii on ka aastakokkuvõtetes näitajaid, mis võiksid olla pisut paremad.

Minevikust olulisem on muidugi see, mis ootab meid sel aastal ja kaugemas tulevikus. Jõudluskontrolli Keskusest vaadatuna ootan huviga, kuidas leiavad kasutust erinevad uued võimalused, millega oleme juba alustanud või kohe-kohe alustamas nagu Mastiit 12, elektroonilised kõrvamärgid ja nende lugejad, pihuarvutid või DeLaval'i pakutav Herd Navigator, mille puhul ka JKKl on oma roll täita.

Toon esile ka kaks keskkonnasõbralikku ja innovaatilist piimatootjat:

Aatmaa AS, kes palus endale edaspidi trükiseid paberil enam mitte saata, sest kõik andmed ja trükised on ka Vissukese kaudu kergesti kättesaadavad.

Õnne Piimakarjatalu Osühing, kes katsetas alates möödunud aasta lõpust kontroll-lüpsi tegemisel pihuarvutit ja selle võimalusi ning otsustas kontroll-lüpsi lihtsustamiseks selle investeeringu teha ning pihuarvuti soetada.

Kaivo Ilves
Jõudluskontrolli Keskuse direktor

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Kontroll-lüpsi teenus JKKlt

Kontroll-lüpsi tegemine on töömahukas ning nõuab teadmisi ning oskusi. Loomapidajad on tihti mures, kes kontroll-lüpsi teeb, kui kontroll-lüpsi tegija haigestub või lahkub töölt. Käesolevast aastast on loomaomanikel kontroll-lüpsi tegija puudumisel võimalik tellida kontroll-lüpsi tegema JKK piirkonna zootehnik.

Kontroll-lüpsi teenus on tasuline, tellija peab tasuma nii väljakutse kui töötundide eest. Väljakutse hind sõltub kontroll-lüpsi meetodist, kuna vastavalt meetodile on vaja piimakogus mõõta ning piimaproov võtta ühel, kahel või kolmel lüpsikorral. Väljakutse hind ei sõltu loomade arvust, küll aga sõltub hind sellest, kas kontroll-lüpsi teeb üks või kaks JKK inimest. Kui farmis tehakse tavapäraselt kontroll-lüpsi mitmekesi, peab abiline olema ka JKK zootehniku teostataval kontroll-lüpsil. Kui farmi poolt abilisi ei anta, tuleb JKKst kontroll-lüpsi tegema kaks inimest.

Töötundi hind sõltub lüpsi kellaaegadest ning arvestusse läheb nii kontroll-lüpsi tegemise aeg kui (vajadusel) sündmuste kogumiseks kuluv aeg.

Kontroll-lüpsi teenuse tellimiseks tuleb ühendust võtta oma piirkonna zootehnikuga ning kokku leppida sobiv kontroll-lüpsi aeg.

Uued märgistamistangid

Jõudluskontrolli Keskuse märgistamistangide sortiment laienes uute tangidega. Allflexi uued tangid erinevad teistest seni kasutusel olnutest selle poolest, et nõel, millele kinnitatakse kõrvamärgi ogaga osa, on liikuv. Kui loom rabeleb märgistamisel ja tõmbab pea eemale, liigub nõel sirgelt tangide otsa, moodustades 90kraadise nurga asemele sirge. Nii saab tangid looma kõrvast kergesti kätte ja looma kõrva rebenemise võimalus väheneb.

Loomapidaja tunneb uued tangid ära värvi järgi – Allflexi liikuva nõelaga tangid on rohelised. Liikuva nõelaga tangide hind on 40 eurot (sh käibemaks).

Uued EID-märkide lugejad

Lisaks elektroonilistele kõrvamärkidele pakub JKK loomapidajatele ka elektrooniliste kõrvamärkide lugejaid. Täna seni oleme pakkunud firma Allflex lugejaid, mis võimaldavad EID-märke lugeda ja loetud märgid kaabli või *bluetooth*-ühenduse abil arvutisse laadida. Hetkel katsetame ka firmade Agrident ja Datamars lugejaid. Agridenti lugejaid on meil kaht tüüpi: lihtsat tüüpi "stick reader" ehk analoog Allflexi lugejaga, mille tehnilised võimalused on sarnased. Agridenti teise lugeja kasutamine on piiratud ja seda on võimalik kasutada ainult integreerituna meie pakutavate pihuarvutitega Psion Workabout Pro. Kolmas lugeja, Datamarsi oma, koosneb kahest osast – lugejast ja antennist, kuid lugejat saab kasutada ka ilma antennita. Datamarsi lugeja erineb teistest selle poolest, et tegu on lihtsamat tüüpi pihuarvutiga ehk lugejat on võimalik eelnevalt programmeerida erinevate sündmuste kogumiseks. Näiteks loomade märgistamisel on võimalik määrata, millist informatsiooni ja millisel kujul registreerida. Samuti on võimalik määrata, millist infot ei küsita, aga vaikimisi salvestatakse (nt märgistamise kuupäev). Kui selline ettevalmistus on tehtud, siis looma märgistamisel ei ole vaja muud teha, kui vajalik info järjest registreerida ning kogutud info hiljem arvutisse laadida. Kui JKK jõuab testimisega järeldusele, et katsetatud lugejad võivad olla huvipakkuvad meie loomapidajatele, siis tutvustame neid lähemalt.

Mastiidiproovide tulemuste laboritevaheline võrdlus

Soome firma ThermoFisher Scientific tegi möödunud aasta detsembris võrdluskatsed laborite vahel, mis määravad piimaproovidest mastiiditekitajaid baktereid. Test saadeti 19 laborile üle maailma. Laboritele saadeti 5 piimaproovi, milles igati olid 1-2 peamist mastiiditekitajate bakterite tüve.

JKK analüüside labori määratud piimaproovides tuvastati kõigis peamised mastiiditekitajate bakterite tüved. JKK labori saadetud tulemused loeti usaldusväärseteks ja test sooritatuks.

Piimaveiste jõudluskontrolli tulemustest 2010. aastal

1. jaanuaril 2011 oli jõudluskontrollis 88 984 lehma, mis moodustab 93% Eesti lehmadest. Lehmade arv on aastataguse ajaga võrreldes suurenenud 570 võrra. Eesti holsteini tõugu lehma oli karjas 68 685 (77,2%), eesti punast tõugu lehma 19 481 (21,9%), eesti maatõugu lehma 480 (0,5%) ning muud tõugu lehma 338 (0,4%).

Kõige enam oli lehma Järvamaal (13 388) ja Lääne-Virumaal (11 004). Kõige väiksem oli lehmade arv Hiiumaal (487) ning Ida-Virumaal (1692).

Piimakarjade arv langus jätkub endiselt. 1.1.2011 oli jõudluskontrollis 931 karja, mis on 93 võrra vähem kui 1.1.2010. Jõudluskontrollialuste karjade arv oli suurim Pärnumaal (120 karja) ja Viljandimaal (96 karja), kõige vähem oli karja Hiiumaal – 18 karja. Kõige suurem karjade arvu vähenemine oli Pärnumaal (-19 karja) ja Raplamaal (-10 karja). Hiiumaa karjade arv suurenes ühe võrra.

Kuna jõudluskontrolli lõpetasid peamiselt väikekarjad, siis keskmine karja suurus on üha suurem. Aastavahtusel oli keskmiseks karja suuruseks 95,6 lehma, mis on 9 lehma rohkem kui aasta tagasi ja kolm korda suurem kui 10 aastat tagasi. Suurimad karjad on Järvamaal keskmiselt 176 lehmaga ja Jõgevamaal 164 lehmaga ning väikseimad karjad Hiiumaal 27 lehmaga ning Võrumaal 53 lehmaga.

Lehmade piimatoodang suureneb jätkuvalt. 2010. aasta toodang ületas eelmise aasta tulemust 166 kg võrra – aastalehma kohta saadi 7613 kg piima. Eesti holsteini tõugu lehmad andsid 7778 kg piima (+164 kg võrreldes 2009. aastaga), eesti punast tõugu lehmad 7152 kg (+157 kg) ja eesti maatõugu lehmad 4850 kg, mis on 149 kg rohkem kui 2009. aastal. Muud tõugu lehmade piimatoodang oli 5190 kg (+740 kg).

Maakondade võrdluses olid parimad Tartu ja Põlva, kus piimatoodang oli vastavalt 8572 ja 8103 kg lehma kohta. 3., 4. ja 5. koha pärast oli väga pingeline võistlus Lääne-Virumaa, Rapla ja Jõgeva maakonna vahel (piimatoodang vastavalt 7928, 7925 ja 7918 kg).

Kõrgetoodanguliste karjade tipus püsivad jätkuvalt Lea Puuri ja Põlva Agro OÜ karjad. Teist aastat järjest saavutas 8–20 lehmaga karjade parima tulemuse Jaan Allingu kari.

Tabel. Parimad karjad piima rasva- ja valgutoodangu järgi 2010. aastal.

Aasta-lehmi	Omanik	Maa-kond	Aasta-lehmi	Piima kg	Rasva %	Rasva kg	Valku %	Valku kg	R+V kg
3–7	Mare Kahar	Järva	7	9878	4,17	411	3,42	338	749
8–20	Jaan Allingu	Jõgeva	16	9794	3,98	390	3,36	329	719
21–50	Lea Puur	Viljandi	32	11405	3,75	428	3,39	386	814
51–100	Aivi Kuutok	Järva	97	8933	4,31	385	3,22	287	672
üle 100	Põlva Agro OÜ	Põlva	1117	10898	3,92	427	3,26	355	783

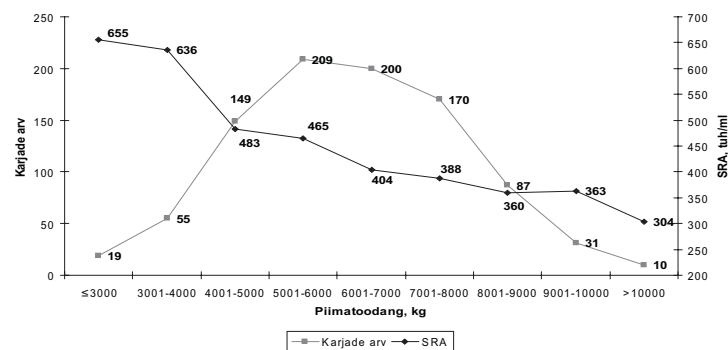
Parimad lehmad tõugude arvestuses 305-päevase laktatsiooni piimatoodangu järgi olid OÜ Maasikamäe Piimakari eesti punast tõugu lehm Täksi (4. laktatsiooni piimatoodang 15 148 kg), ASi Tartu Agro eesti holsteini tõugu lehm Lili (3. laktatsioon, 16 831 kg) ja OÜ Sadala Piim eesti maatõugu lehm Aafrika (3. laktatsioon, 10 696 kg).

Eluaja jooksul on 9 Eesti lehma tootnud rohkem kui 100 tonni piima. Neist kaks lisandusid auväärsesse ritta 2010. aastal. Selja OÜ (Pärnumaa) lehm Lali oli 2010. aasta lõpuks lüpsnud 104 460 kg piima ja Kehtna Mõisa OÜ (Raplamaa) lehm Ruti oli andnud 100 529 kg piima. Teeääre Agro OÜ (Harjumaa)

lehm Ritsikas, kes 100 000 piiri ületas 2009. aastal, suurendas toodangut veidi ka 2010. aastal. Ritsika eluajatoodanguks jäi 103 107 kg. Eesti punast tõugu lehmadest oli jätkuvalt parim Enn Areni (Viljandimaa) lehm Õienupp (99 483 kg), kes selle näitajaga on parim ka eesti punase tõu läbi aegade edetabelis. Ritsikas ja Õienupp läksid kahjuks 2010. aastal karjast välja. Eesti maatõu parim oli Leili Lüüsi (Valgamaa) lehm Nanna (61 995 kg), kes tõu läbi aegade edetabelis on kolmandal positsioonil.

Udara tervis oli 2010. aastal tihedaks peamiseks JKK infopäevade teemaks. Udaraprobleemide tõttu langeb piima kvaliteet, suurenevad veterinaarkulud ja jääb saamata suur hulk piima. Kui võrrelda erineva toodangutasemega karju, siis paistab silma tõsiasi, et mida suurem on piimatoodang, seda väiksem on keskmine SRA piimas. Üle 10 000 kg lüpsvate karjade piima keskmine SRA oli 304 000/ml ja karjades, kus piimatoodang jääb alla 4000 kg, oli keskmine SRA 655 000/ml.

Joonis. SRA ja karja toodangutase.

Maakondadest on SRA põhjal parimad Saare, Tartu ja Lääne-Viru, kus keskmine piima SRA oli 2010. aastal vastavalt 322 000, 344 000 ja 350 000. Kõige rohkem on probleeme Hiiumaal ja Harjumaal, kus SRA oli 468 000 ja 437 000. Kolmest peamisest piimatõust on parimad eesti punast tõugu lehmad, kelle keskmine SRA oli 370 000. Eesti holsteini tõugu lehmade SRA oli 385 000 ja eesti maatõugu lehmade SRA 648 000.

Parimad karjad somaatiliste arvude järgi:

3–10 aastalehmaga karjad: Selma Viks Hiiumaalt (4 lehma, SRA 29 000), Maia Kallas Võrumaalt (7 lehma, SRA 44 000), Aili-Helgi Ränkel Ida-Virumaalt (4 lehma, SRA 53 000).

11–100 aastalehmaga karjad: Erich Leigri Hiiumaalt (17 lehma, SRA 99 000), Arvo Sulengo Põlvamaalt (14 lehma, SRA 104 000), Rein Jaansalu Saaremaalt (27 lehma, SRA 108 000).

Üle 100 aastalehmaga karjad: Eerika Farm OÜ Tartumaalt (125 lehma, SRA 162 000), Massiaru POÜ Pärnumaalt (196 lehma, SRA 163 000), Farmiks Agro OÜ Järvamaalt (163 lehma, SRA 180 000).

Esimese poegimise vanus oli 2010. a 27,7 kuud, mis on veidi väiksem kui 2009. a (27,9). Kõige nooremad esmaspoegijad (26,5 kuud) olid Jõgevamaal, kõige vanemad Valgamaal (29,6 kuud). Eesti punast tõugu (EPK) lehmade esmaspoegimisvanus oli 27,6 kuud, eesti holsteini tõugu (EHF) lehmadel 27,7 kuud ja eesti maatõugu (EK) lehmadel 29,3 kuud.

Kinnisperioodi keskmine pikkus oli 72 päeva (EPK 72, EHF 71 ja EK 81 päeva), uuslüksiperioodi pikkus oli 141 päeva (EPK 123, EHF 146 ja EK 127 päeva) ning poegimisvahemik oli 422 päeva pikkune (EPK 406, EHF 427 ja EK 401 päeva).

2010. a sündis jõudluskontrollialustes karjades 85 012 vasikat, mis on 360 võrra vähem kui 2009. a. Karjades, kus oli kuni 100 lehma, sündis 1287 vasikat vähem ja 100–300 lehmaga karjades sündis 1768 vasikat vähem. Üle 300 lehmaga karjades sündis 2695 vasikat enam kui aasta varem. 50,8% sündinutest olid pullvasikad ning 49,2% lehmvasikad. Surnultsünniga lõppes 7,7% poegimistest – 11,2% esmaspoegimistest ning 6,1% korduvalt poegimistest. Eesti punast tõugu lehmadel oli surnultsünni 6,1% poegimistest, eesti holsteini tõugu lehmadel 8,2% poegimistest ja eesti maatõugu lehmadel 6,8% poegimistest. Surnultsünni oli kõige vähem kuni 50 lehmaga karjades (6,8%), kõige rohkem aga 51–100 lehmaga karjades (9,9%). Kaksikud pullvasikad sündisid 599 poegimisel, kaksikud lehmvasikad 581 poegimisel ja erisoolised kaksikud 1054 poegimisel. Mitmikuid registreeriti neljal korral.

Karjast läks välja 26 656 lehma. Peamisteks väljamineku põhjusteks olid udarahaigused ja vead (20,8%), sigimisprobleemid (18,7%) ja jäsemete haigused ning vead (16,5%). Võrreldes 2009. aastaga on märgatavalt suurenenud väljaminek jäsemeprobleemide tõttu (2009. a 15,5%), udarahaiguste tõttu praagitute osakaal on langenud (2009. a 21,6%). Keskmine väljamineku vanus oli 5 aastat ja 6 kuud. Võrreldes aastaga 2005, kui lehmad läksid karjast välja keskmiselt 6 aasta ja 6 kuu vanuselt, on karjast praagitud lehmad tervelt aasta võrra nooremad.

Karjasolevate lehmade keskmine vanus aastavahetusel oli 4 aastat ja 7 kuud. Kõige vanemad on eesti maatõugu lehmad (keskmine vanus 5 aastat ja 6 kuud), järgnevad eesti punast tõugu lehmad (4 aastat ja 10 kuud) ning eesti holsteini tõugu lehmad (4 aastat ja 6 kuud). Karja suurust arvestades on kõige vanemad lehmad karjades, kus on kuni 50 lehma (5 aastat ja 4 kuud), kõige nooremad on lehmad karjades, kus on üle 300 lehma (4 aastat ja 4 kuud).

Üksikasjalikuma info jõudluskontrolli tulemustest leiab jõudluskontrolli aastaraamatust ning JKK veebilehelt (statistika rubriigist piimaveiste statistika leheküljel).

Aire Pentjärv
väliteenistuse juhataja

Tähelepanu

Piimaveiste jõudluskontrolli isesisestajatel tekib tihti vigu seetõttu, et sündmusi ei sisestata õiges loogilises järjekorras. Meenutame, et andmed tuleb sisestada sellises järjekorras: paaritused, kinnijätud, poegimised, väljaminekud, kontroll-lüpsid. Eriti tähtis on see siis, kui ühele ja samale loomale on vaja sisestada mitu sündmust. Kõik poegimisele eelnenud seemendused või paaritused peavad olema andmebaasis enne poegimise töötlemise alustamist, hiljem sisestatud arvesse ei võeta.

Kui lehm on kinni jäetud, ei saa temale lisada enam ühegi kontroll-lüpsi andmeid, mis eelneb kinnijätule, sest kinnijätmisel lõpetatakse laktatsioon ja selle muutmine pole ilma kinnijätu kustutamisetähtsuse võimalik. Pärast lehma väljasaatmist karjast pole talle võimalik enam ühtegi sündmust lisada. Seetõttu on vajalik pärast piimaproovi võtmist oodata, kuni proovid on laboris analüüsitud ja tulemused andmebaasi kantud. Alles **siis võib hakata lehmale sisestama uusi sündmusi, mis toimusid pärast kontroll-lüpsi** (kinnijätt, uus poegimine või väljaminek).

Labori akrediteerimine

Akrediteerimine on laborite kompetentsuskriteeriumeid kehtestavate rahvusvaheliste standardite nõuetele vastavuse hindamine ja tõendamine. Seejuures on see hindamis- ja tõendamisprotseduur omakorda reguleeritud standarditega ning laborit hinnatakse teatud kindlate, labori taotluses määratletud katsemetodite ja standardite osas. Akrediteering on sisuliselt tõend labori pädevuse ja võimekuse kohta teatud tegevuste nõuetekohaseks sooritamiseks. Akrediteering ei kahanda vähimalgi määral labori vastutust oma igapäevase töö tulemuste eest. Akrediteerib erapooletu kasumit mittetaotlev akrediteerimisasutus, kes on riigi poolt tunnustatud ja peab vastama asjakohaste rahvusvaheliste standardite nõuetele. Eestis on selleks SA Eesti Akrediteerimiskeskus (EAK). Tagamaks ühe riigi akrediteerimisasutuse tehtud akrediteerimise tunnustamist teistes riikides, on eri riikide akrediteerimisasutused ühinenud vastavasse koostööorganisatsiooni. Euroopas on selliseks organisatsiooniks EA (*European Co-operation for Accreditation*). EAK on liitunud EA liikmete vahelise mitmepoolse vastastikuse tunnustamise leppega (MLA – *Multilateral Agreement*), mis sisuliselt tähendab EAK antud akrediteeringu samaväärsust kõigi teiste EA MLA liikmete poolt antutega. See tähendab, et akrediteeritud laboratooriumis akrediteeritud meetodi järgi analüüsitud proovide analüüsitulemused on aktsepteeritavad ka teistes riikides.

Akrediteerimisel laborile esitatavad põhinõuded on toodud standardis EVS EN ISO/IEC 17025 “Katse- ja kalibreerimislaborite kompetentsuse üldnõuded”. JKK laboratooriumi akrediteeris esmakordselt 15.01.1999. aastal EAK. Akrediteerimisega kaasneb labori järelevalve ja uushindamine. Perioodilise järelevalve ja uushindamise eesmärgiks on kindlaks teha, kas labor täidab jätkuvalt EAK akrediteerimisnõudeid. Järelevalvevisiidid toimuvad kord aastas, uushindamine viiakse läbi viie aasta möödumisel akrediteerituse andmisest. 2011. a jaanuaris toimunud järelevalvevisiidil ei leidnud EAK assessorid ühtegi mittevastavust ja labor vastab jätkuvalt akrediteerimisnõuetele.

Laboratooriumi põhieesmärk on kindlustada tehtavate tööde parim professionaalne tase. Klientide rahulolu laboratooriumi pakutava teenusega on üks tähtsamaid kvaliteedikriteeriume. Selle saavutamist toetab laboris väljatöötatud kvaliteedijuhtimissüsteem, mida kirjeldab kvaliteedikäsiraamat. Kvaliteedikäsiraamat hõlmab laboratooriumi järgmisi tegevusalasid: piimaproovide kogumine ja transport, proovide analüüsimine ja analüüsitulemuste väljastamine. Kvaliteedijuhtimissüsteemi on haaratud kogu laboratooriumi personal, kes on suure kogemusega ja osaleb aktiivselt täiendõppes. Kord aastas võtab labor osa rahvusvahelisest ringtestist CECALAIT ja ICAR rasva-, valgu-, laktoosi- ja karbamiidisisalduse ning külmumistäpi ja somaatiliste rakkude arvu määramisel. Peale selle kalibreeritakse somaatiliste rakkude arvu määrajat (Fossomatic) kord nädalas Kieli standardpiimadega. Igal neljandal nädalal võtab labor osa rahvusvahelisest bakteriloendurite ringtestist, mida korraldab Milk/Dairy Institute Dr Hüfner. Ringtestide tulemused on läbi aegade olnud väga head. Lisaks teeme võrdluskatseid ka Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi ning Terviseameti Tartu laboriga. Siseauditite käigus kontrollitakse labori kõiki tööloike ning kord aastas toimuv juhtkonnaülevaatusel hinnatakse labori kvaliteedijuhtimissüsteemi toimivust ja seatakse edaspidised eesmärgid. Me oleme alati avatud klientidele, kes soovivad viibida oma proovide analüüsimise juures või teha ettepanekuid meie töö paremaks muutmiseks.

Aime Lokk
analüüsivõime laboratooriumi projektijuht-konsultant

Tunnustus Mart Uba tööle

JKK biomeetria sektori juhataja Mart Uba pälvis Põllumajandusministeeriumi sinise teenetemärgi kui piimaveiste geneetilise hindamise ideoloog Eesti Vabariigis. Tema töö on piimaveiste geneetilise hindamise süsteemi kujundamine ja arendamine rahvusvaheliselt tunnustatud tasemele. Lisaks piimaveiste geneetilise hindamise süsteemile on Mart Uba käivitanud Eestis lammaste geneetilise hindamise.

Sinise teenetemärgi laureaadiks saab ministeeriumi ja selle valitsemisala riigiasutuse teenistuja silmapaistvalt hea teenistuskohustuste täitmise eest.

Uued infomaterjalid

JKK valmistab oma klientidele 2 infotrukist. Infovihik "Põllumajandusloomade märgistamine 2011" saadetakse kõigile esmaste ja asenduskõrvamärkide ostjatele ja tellijatele koos kõrvamärkidega.

Sigimiskalendrid, nii veiste kui sigade omad, said jõudluskontrolli kliendid koos märtsikuu trükistega.

Veiste sigimiskalendrit ja kõrvamärkide infovihikut saab ka piirkondlikelt zootehnikutelt. Nende trükiste väljaandmist toetas Eesti Maaelu Arengukava.

Varakevad - õppimise aeg

Lisaks tavapärasele ühistele info-päevadele ETKÜga, korraldas JKK märtsis Jänedal koolituse keskmise suurusega karja pidajatele. Keskenduti karja- ja terviseandmete kasutamisele. Kahepäevase koolituse käigus jagasid oma kogemusi ja teadmisi nii loomapidajad, EMÜ teadlased kui JKK töötajad.

Aprilli alguses tegi JKK infopäeva suurkarjade loomakasvatuse- ja farmi-juhtidele. Infopäeval "Kuidas pikendada looma karjas püsimist" esinesid EMÜ teadlased ja JKK inimesed.

Koolitusi toetas Maaelu Arengukava.

Uus kevad - uus teenus

Aprillis on meie klientidel võimalik tellida abikäsi JKKst. Uue teenuse eesmärk on hinnata tootjate meelsust JKK teenuste suhtes ja ka aidata tootjaid igapäevatoos. Kuna enamusel meist puudub laudas töötamise praktiline kogemus, pakume esimesel aastal oma abi neis valdkondades, mida me tunneme.

Andmetöötluse osakonda saab kasutada loomade näo järgi tuvastamisel nt kontroll-lüpsil, loomadele nimede panekul ning laktatsiooni lõpetanud loomade toodangute ennustamisel pimemeetodil.

IT-osakonna teemaks on telerite digibokside häälestamine kontorites ja töötajate kodudes ning piimamõõturite tehaseadete taastamine kontroll-lüpsil pärast iga lehma lüpsi lõppu.

Piimalabori spetsialistidelt saab abi piimaproovide organoleptilisel hindamisel kontroll-lüpsil ja mastiiditekitajate jälitamisel farmi territooriumil.

Väliteenistus on meelsasti nõus jalutama lehma laudast välja ning tagasi, mis annab paljudele võimaluse taotleda karjatamistoetust, ja õpetama kontroll-lüpsil arvutimängude pihuarvuti versioone. Seakasvatuse sektor seevastu on ainuke, kes kontroll-lüpsi läbiviimist segama ei tule ja teeb ära nende JKK inimeste töö, kes parasjagu "objektile" viibivad.

Üldosakonna katta jäävad lehmade ja sigade PR-valdkond ning tuleohutus kontroll-lüpsil. Ja loomulikult on ka JKK juhtkond valmis appi tulema, sest just nende pädev nõuanne meie töötajatele tagab uue teenuse maksimaalse efektiivsuse.

JKK töötaja saate oma ettevõttesse tellida, kui saadate vabas vormis põhjenduse aadressile segaja@jkkkeskus.ee.

Valga kontor 2. korrusel

Valgamaa piirkondlik zootehnik teenindab kliente endisel aadressil (Aia 17), kuid korrus kõrgemal - II korrus, tuba 202.

Tööjuubilarid

24. aprillil on **5.** tööjuubel IT osakonna tehnilise teeninduse sektori juhataja **Indrek Kanepil.**

24. mail on **35.** tööjuubel labori analüütik-seadmete hooldaja ja piimameetrite testija **Oles Hagelil.**

1. juunil on **30.** tööjuubel kontroll-labori analüütik **Veera Püttseppal.**

Jõudluskontrolli Keskus

Estonian Animal Recording Centre

Kreutzwaldi 48A, Tartu 50094

Tel 738 7700

Faks 738 7702

Piimaveiste jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7738
Sigade jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7765
Kõrvamärkide müük	738 7762
Järvamaa klienteendindaja	738 7751
Hiiu-, Ida-Viru-, Jõgeva-, Valga- ja Võrumaa klienteendindaja	738 7752
Lääne-, Põlva-, Rapla- ja Tartumaa klienteendindaja	738 7753
Lääne-Viru ja Pärnumaa klienteendindaja	738 7754
Harju-, Saare- ja Viljandimaa klienteendindaja	738 7759
Põlvnemisandmed (veised)	738 7756
Geneetiline hindamine (veised)	738 7731
Geneetiline hindamine (sead)	738 7746
Raamatupidamine	738 7704

Labor

Kreutzwaldi 46, 50094 Tartu

Tel 738 7726

Faks 738 7724

Piimameetrite testimine 738 7722

Piimaproovide vastuvõtt 738 7721

Piimaringid 738 7726

Maakondade zootehnikud

Harjumaa	Maire Põhjala	Tuleviku 3, Laagri, Harju mk	tel 679 6419	gsm 516 7886	K 9.00-16.00
Hiiumaa	Maire Tamm	Mäe 2, Käina	tel 463 1147	gsm 5332 4204	1. ja 3. K 12.00-16.00
Ida-Virumaa	Ludmilla Aan	Viru 5a II korrus, Jõhvi		gsm 516 7816	2. ja 4. T 10.00-14.00
Jõgevamaa	Merle Lillik	Ravila 10, Jõgeva	tel 776 0048	gsm 516 7868	E 9.00-15.00
Järvamaa	Saive Kase	Prääma küla, Paide vald	tel 385 0286	gsm 524 0147	K 9.30-15.00
Lääne-Virumaa	Ludmilla Aan	Neffi 2, Rakvere	tel 322 7018	gsm 516 7816	E 9.00-14.00
Läänemaa	Maila Kirs	Posti 30, Haapsalu	tel 473 3007	gsm 509 4675	K 9.00-15.00
Põlvamaa	Evi Prins	Puuri tee 1, Põlva	tel 799 3007	gsm 520 6231	K 10.00-13.00
Pärnumaa	Maire Põhjala	Haapsalu mnt. 86, Pärnu	tel 443 3120	gsm 516 7886	E 9.30-15.30
Raplamaa	Maila Kirs	Kuusiku tee 6, Rapla	tel 485 5673	gsm 509 4675	E 9.00-15.00
Saaremaa	Maire Tamm	Kohtu 10, Kuressaare	tel 453 1352	gsm 5332 4204	E 9.00-15.00
Tartumaa	Merle Lillik	Kreutzwaldi 48A-215, Tartu	tel 738 7739	gsm 516 7868	1. ja 3. T 8.00-15.00
Valgamaa	Evi Prins	Aia 17-202, Valga		gsm 520 6231	2. ja 4. E 10.00-13.00
Viljandimaa	Saive Kase	Vabaduse plats 4-317, Viljandi	tel 433 3713	gsm 524 0147	T 9.00-14.00
Võrumaa	Evi Prins	Liiva 11, Võru	tel 782 1253	gsm 520 6231	T 10.00-13.00